

LA PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS, ¿ESTÀ DESENVOLUPADA A ANDORRA?

Amb motiu del 28 d'abril, "Dia mundial de la seguretat i salut en el treball", promogut per l'Organització Internacional del Treball i que aquest any es celebra de forma conjunta amb el "Dia mundial contra el treball infantil" engegant la campanya "Generació segura i saludable", ens agradaria fer una anàlisi del marc legislatiu de la prevenció de riscos laborals a Andorra.

Ja fa nou anys de l'entrada en vigor de la Llei de seguretat i salut en el treball, i cinc des de la seva total implantació. Aquesta llei defineix el marc general de la prevenció de riscos laborals a Andorra, establint drets i obligacions a les dues parts de la relació laboral (treballador i empresari), i indicant les actuacions dels altres actors en el mercat del treball (govern, organitzacions sindicals i organitzacions empresarials). Un dels objectius principals de la llei és la disminució dels accidents laborals i malalties professionals a través de la millora de les condicions de treball.

Disposar d'una llei no és una mesura suficient, per si sola, per aconseguir una disminució dels danys derivats del treball. Quan els professionals de la prevenció parlem de riscos laborals, en realitat estem parlant de condicions de treball que s'han de regular ja sigui mitjançant lleis, reglaments, convenis col·lectius, normativa interna d'empresa i procediments segurs de treball.

Des del 1978, és vigent la part segona del Reglament laboral que, en molts aspectes, ha quedat desfasada. Al desembre de 2010 va entrar en vigor el Reglament de seguretat i de protecció de la salut en les obres de construcció, a l'octubre de 2012 els reglaments sobre la utilització d'equips de protecció individual, sobre la utilització dels equips de treball i sobre senyalització de seguretat i salut en el treball i a l'octubre de 2017, el reglament per protegir els treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a l'amiant. Recapitem: en nou anys s'han aprovat cinc reglaments, un "gran desenvolupament". Malauradament, el desenvolupament de la llei ha estat exigü, i conseqüentment la seva aplicació, durant aquests anys de vigència, també s'ha vist afectada en negatiu.

Posant un exemple, en un lloc de treball on les temperatures siguin negatives (on influeixen la pròpia temperatura, la velocitat de l'aire i la humitat relativa) aquestes són una condició ambiental que pot afectar a la seguretat i salut del treballador ja que, entre altres riscos, augmenta un 20% el risc de patir malalties cardiovasculars, especialment en aquells treballadors amb factors de risc cardiovascular, persones d'edat avançada i les que ja han patit, o pateixen, una malaltia cardiovascular.

Imaginem que un grup de treballadors desenvolupen la seva activitat a l'aire lliure i, com l'empresa no pot controlar la temperatura ambiental, haurà d'organitzar el temps de treball disminuint el temps d'exposició o, si no fos possible aquesta disminució, proporcionarà un lloc on els treballadors es puguin refugiar o, si tampoc fos possible, proporcionarà roba d'abric o Equips de Protecció Individual contra les baixes temperatures.

Continuant amb l'exemple, a l'estat espanyol, el RD 486/1997, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut als llocs de treball, estableix que als locals de treball tancats hi haurà una temperatura entre 17 i 27° C pels treballs sedentaris, o entre 14 i 25° C pels treballs lleugers. Pels treballs a cambres frigorífiques (locals tancats però que es poden assimilar amb treballs a l'exterior), existeix el RD 1561/1995, sobre jornades especials de treball, el qual limita el temps d'exposició. Actualment a Andorra no hi ha cap norma que indiqui quines són les temperatures acceptables per desenvolupar un treball.

Per tant, la manca de desenvolupament reglamentari de la Llei de seguretat i salut en el treball no garanteix la integritat física i la salut del treballador (reconeguts com a dret a l'article 45 del Codi de Relacions Laborals) i crea una situació d'indefensió jurídica a l'empresari (no existeixen uns criteris clars sobre les condicions de treball que ha de tenir l'empresa).

Tenint en compte la campanya de l'OIT en relació al Dia Mundial de la Seguretat i Salut en el treball del proper 28 d'abril, cal preveure que l'envelliment de la població activa degut a l'augment de l'edat de jubilació, la tecnificació, informatització dels processos de treball i l'augment de la seguretat en les màquines, ens fa augurar que, en un futur, els danys predominants en el treball seran aquells relacionats amb l'adaptació entre el lloc de treball i el treballador, les lesions musculars i esquelètiques i els riscos relacionats amb l'aspecte psicosocial del treball, en comptes de lesions provocades per accidents.

Serveix tot això per constatar que queda molt treball per a fer, que tot i que hem començat encara hi ha molta feina a desenvolupar i, el més important, encara queda molta gent a la que convèncer de què la prevenció no és una imposició sinó una inversió en el bé més preat de les nostres empreses: la gent que hi treballa.

Hèctor Pin Asenjo i César Díez García
Tècnics en Prevenció de Riscos Laborals d'Unida qualitat i prevenció